

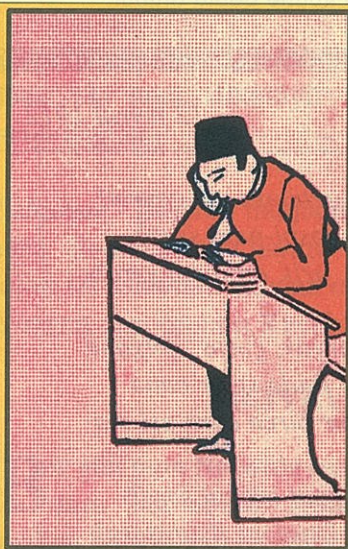
ملائمة الدين

№6 Qiyməti 12 qəpik.

МОЛЛА НАСРЕДИНЪ

Цена 12 к. № 6

Müsləman uşaqlarının gimnaziya təhsili:

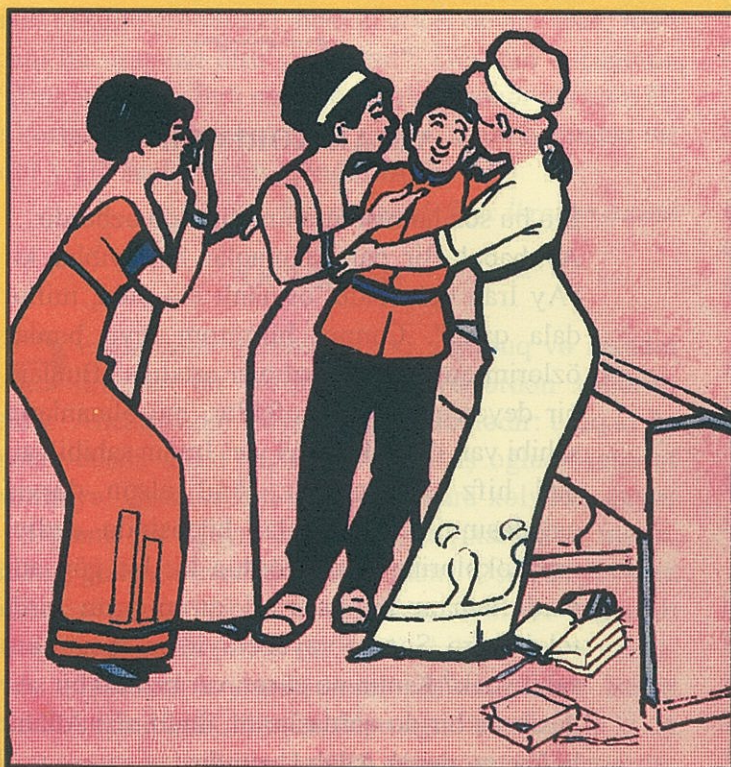
Birinci klas

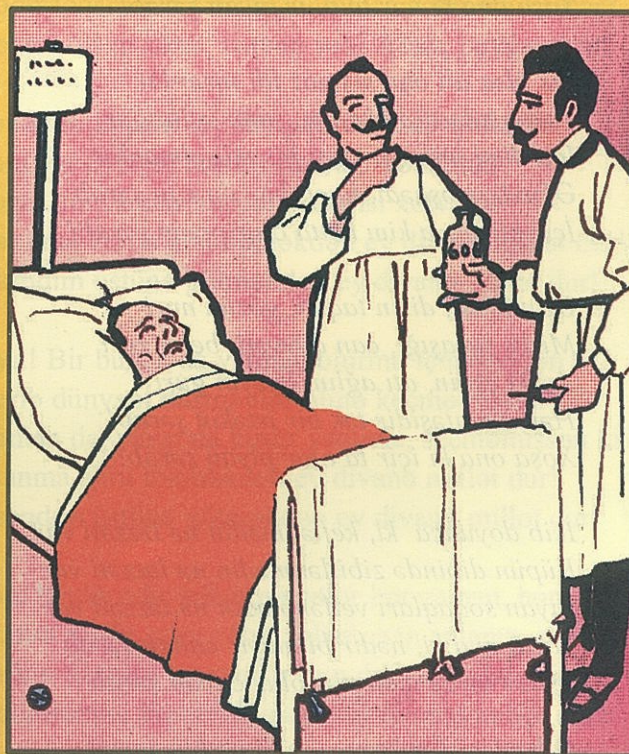
İkinci klas

Üçüncü klas

Dördüncü klas

Beşinci klas, yəni "Erlıx" müalicəxanası

Litoq. S.Bıxova.

ABUNƏ QIYMƏTİ

Qafqazda və Rusiya daxilində:	12 ay--altı manat.
6 ay.....	3 manat yarım.
3 ay.....	2 manat.
Kasıblara.....	12 ay--5 manat.
6 ay.....	3 manat.
3 ay.....	1 manat 60 qəpik.
1 ay.....	40 qəpik.
Əcnəbi məmləkətlərə	
12 ay.....	7 manat.
6 ay.....	4 manat.
Nüsxəsi idarəmizdə.....	10 qəpik.
özgə şəhərlərdə.....	12 qəpik.

Məcmuənin adresi:

Tiflis, "Molla Nəsrəddin" idarəsi. з.Тифлисы

Редакция журнала "Молла Насреддинъ".
Açıq türk dilində yazılmıyan məktub və məqalələr çap olunmur, adres dəyişmək haqqı 3 dənə 7 qəpiklik markadır.

Şəhərdə adresimiz:

Davidovski küçədə, 24 nömrəli evdə.
Тифлисы, Давыдовская ул. д.№24

Bunu da lazım bilirik xəbər verək ki, təzə qərardada görə bundan sonra Rusiyanın hər bir poçtaxanasında məcmuəmizə abunə qəbul olunur.

6 rəbiüləvvəl 1330

Hər həftə nəşr olunur

12 fevral 1912

ŞƏRAB

Deyir kim ay dəli, canə verir ziyan şərab?
Edir güzlülülərin rəngin ərgəvan şərab.
Xərab olur deyir, içdikcə qəlbi can şərab
O kim deyir bu sözü söyləyir yalan şərab
Olur kim içsə biri, bir piyalə qan şərab!

Onu müzür bilən qanmır, anlamır, yanılır
Qazancı, ləzzəti insaf edilməyir danılır,
İçən məgər onu bihuş məst olub ayılır?
Bu nəşədir ki, onu bəxş edir rəvan şərab!
Xoşa ona ki içir ta olur piyan şərab!

Pis olsa idi onu sıxmaz idi insanlar
Yasaq edərdi hökumət, şahü sultanlar
İçərdimi onu gər olsa pis müsəlmanlar
Əfəndi, məşhədi, hacı, bəy ilə xan şərab
İçir bir onca kim hətta olur piyan şərab!

Əlin əsası, dizin taqəti, gözün nuri
Mizin yaraşığı, can qüvvəti, belin zuri
Açarı eşqin, atı ağılın, istəyin guri
Həyatın atəşidir tək bir istəkin şərab!
Xoşa ona ki içir ta olur piyan şərab!

İçib doyunca ki, keflənmədin nə ləzzəti var
Küpün dibində zibillənmədin nə ləzzəti var
Piyan soqaqları vellənmədin nə ləzzəti var
Yazıq ona ki, nədir bilməyir cahən şərab
İçərsə bircə içim pir, olur cavan şərab.

Odur ləzizi-müqəvvə, o günə bir nemət
Ki içsə yüksəlir başı ərsə hər millət

Səbəb budur irəli getməyə elə qeyrət!
İç ol qədər ki, elə kəsbi-nam şərab
İçir hər inteliqent, arif, anlayan şərab.

Deyil bədəl hələ tiryak, çərəs, qəlyana
Ki bəsləyir bədəni fəidə verir canə
Dönür gədə içə gər bircə cürə aslanə

Edir də tülkünü bizzat arslan şərab
Bağışlayır belə pələnglərə lisan şərab
Ürəkdə bircə sözü saxlamaz nihan şərab
Yamanı yaxşı edir, yaxşını yaman şərab.

Kefsiz

ALLAH KƏRİMDİR

Elə bu söz həmişə mənim dilimdə əzbərdir...
Ay baba! Bir para axmaqlar başlayıblar ki:
"Ay İran belə oldu, osmanlı elə oldu, millət dala qaldı".
Canım, bilmirəm niyə bunlar özlərini qurt qayıb salıblar ortalığa? Bunlara bir deyən gərək ay səfəhlər, müsəlmanların sahibi var, dinin köməyi var, İranın sahibi var, özü hifz eləyəcəkdir. And olsun dərviş çağalasının Dəyirmanlar küçəsində dediyi məzhəkələrinə onda gördün ki, bir göy atlı çıxdı tamam bu kafirləri qırım-qırım qırdı tökdü yerə. Sən nə xəyal eləyirsən, məgər biz sahibsizik? Kimin nə cürəti var bizlərə bir söz desin və bir də qardaşlarım, ümidinizi Allaha bağlayın, deyin Allah kərimdir...
Necə ki, şair deyir:

*Fikr etməyin ay şialər, Allah kərimdir
Qəndabı içib yağlı plov padvala doldur
Qonşuların ac yatsalar Allah kərimdir
Başına qapaz salsa da yüz min kərə düşmən
Gər döysələr, öldürsələr Allah kərimdir
Dünyadə gərək mömin ola qüssədə daim
Sən qəm yemə zülm etsələr Allah kərimdir.
Allah kərimdir!*

Dul toyuq

XƏBƏRLƏR

İrəvan - gimnazistlər yumruq duelinə çıxmışdılar, birinin ağız-gözü qanamışdı. Allah rast gətirmişdi ki, müsəlman idilər, yoxsa iş uzun çəkəcək imiş.

Şeyx Məhəmmədəli Vaiz pulu almadığına görə minbəri elə bərk silkələyir ki, az qalır Hacı Cəfər məscidi dağılsın.

Səbzəvar - Buranın müqəddəs və möminləri gecə və gündüz elədikləri arzularına çatdılar, ehtimal var ki, gecələri bir təntənəli çırağan eləsinlər.

Yaşasın danosçubası Rəcəb!

RƏVAYƏT

Bir gün mən Nəcəfdə oxuyurdum, aşura günü gördüm bir arvad gəldi başvuranların qanına barmağını batırıb yaladı. Mən dedim: arvad, nə qayırır-san? Arvad cavab vermədi. İki ildən sonra genə getdim ziyarətə, bir də gördüm daldan mənə bir ağac vurdular, dönüb baxdım gördüm ki, haman arvad deyir: "Bax, mən o qanı bu uşaxdan ötrü yeyirdim!". Gördüm qucağında bir dana uşaq var. İndi mən də bacılara xəbər verirəm ki, hər kəsin uşağı olmayır, mənə yazsın, aşura qanından bir qədər yığıb saxlamışam, göndərim.

İmza: Məşədi Şeyx İbrahim Axund

OĞURLUQ

Əvvelə bunu bilməlisiniz ki, oğurluq və rəşadət ikisi də bir sözdür. Özgə yerlərdən xəbərım yoxdur. Ancaq bizim İrəvanda qayda belədir: uşaq ki üç yaşına yetişdi, anası başlar yavaş-yavaş oğluna rəşadət öyrətməyə. Gecələr kişi yatandan sonra xəlvətcə deyər ki: "Oğlum, get ağayın cibindən pul çıxart gətir mənə, hamama gedəndə sənə qaqa alacağam." Uşaq da yavaşca gedib dədəsinin cibini töküşdürər, pulları çıxardıb gətirər anasına. Ha... Ha bir üç dörd ildən sonra yavaş-yavaş qonşuların toyuq-cücəsini oğurlar, sonra başlar məhəllələrdə aftafa, lüləyin, filan oğurlamağa. Elə ki on səkkiz yaşına yetişdi: gedər dam dəlməyə, yol kəsməyə, onda olar rəşid! Daha heç kəsdən qorxmaz. Mən bu

oğurluqların hamısını bilirdim, özüm də çox rəşidəm, ancaq bircə şey var ki, onu bilmirdim, onu da bu neçə günlərdə öyrəndim. Allah bəsin atasına rəhmət eləsin. Mən at oğurluğu, eşşək oğurluğu, aftafa oğurluğu, pul, mal, toyuq, cücə əlqərəz, hamısını eləmişəm, bircə söz oğurluğunu bilmirdim, onu da bir ədibdən öyrəndim. Doğrudan bu elə mərdi-rind imiş ki, şeytanın da xəbəri olmayıb. Allah ona ömür versin ki, bundan sonra müsəlman qardaşlar bu rəşadətdən çox mənfəətbərdar olarlar.

Yetim Cüca

ƏDƏBİYYAT

Usandım üstünə gülməkdən ey divanə millət dur!
Yoruldu mənə xərə yazmaqdan ey divanə millət dur!

Yolunda getdi dinim, məzhəbim, ayin, imanım
Məqamım, abruyum, ehtiramım, izzətim, şanıım.
Yanında kafir adlandım, həlal oldu sənə qanıım
Səninçün qorxmaram ölməkdən ey divanə millət dur!
Usandım üstünə gülməkdən ey divanə millət dur!

Gəhi babi, gəhi mürtəd, gəhi kafir adlandım
Döyüldüm, şaşkalandım, güllələndim, bəlkə odlandım
Qılgılcımlar kimi qopdum, ocaqlartək alovlandım
Yorul bircə mənə söyməkdən ey divanə millət dur!
Usandım üstünə gülməkdən ey divanə millət dur!

Sənin üstündə məndən oldu rəncidə Hacı Səfdər
Mənə bidin, laməzhəb dedilər mollalar yeksər
Nədir təqsirimiz çəkdik ki, bunca zəhmətü keyfər?
Qənim olsun sənə, vursun səni Allah, peyğəmbər!

Sənə molla çalır lay-lay yatırdır xabi-qəflətdə
Səni yar eyləyir hurilər ilə bağı-cənnətdə
Fəqət dünyadakı huriləri kəndisi xəlvətdə
Çəkilmir bircə gün öpməkdən ey divanə millət dur!
Usandım üstünə gülməkdən ey divanə millət dur!

Ayıl! Bir bunca da yatmaq olurmu içməmişsən ki?
Verib dünyanı düşmənlər əlinə keçməmişsən ki?
Yaman da, yaxşı da birdir yanında, seçməmişsən ki?
Utanma abru tökməkdən ey divanə millət dur!
Usandım üstünə gülməkdən ey divanə millət dur!

Səni təxrib edir hakimnümalər hər zaman, hər il
Dedim pisdür sənə cəhl, anlamırsan anlama, sən bil
Üzünə özgülər bir gündə min dəfə tüpürsün sil
Kədərlənmə tüpürçüklərdən ey divanə millət dur!
Usandım üstünə gülməkdən ey biçərə millət dur!

Kefsiz

Nəsihət: Ay balam, sənin rəhmətlik atanı mən tanırdım, allahü əkbər deyilən kimi məsciddə hazır olardı, bəs sən niyə bu günə qaldın?..

Deyirlər, imam yolunda bir qəpik verənə əvəzində birə min yetişəcək. Bu hesaba görə gərək indi mən milyon sahibi olaydım.

Bu zəhərmər ortalığa gəlməyincə adamın iştahı da gəlmir.

XEYİR İŞ

Akişi, Allah yetirəndə hər yerdən yetirir. Bakılılar doğrudan çox xoşbəxt adamdılar. Baxırsan, pul bunlarda, kef bunlarda, tərəqqi bunlarda. Xülasə, hər nə ağına gəlsə bunlarda var. O gün Nikolayevski küçə ilə gedirdim, gördüm ki, "Hacı Hacağa " karvansarasının qabağında bir çox adam yığılıb. Dedim yəqin özgə vilayət hacılarından təşrif gətiriblər. Bakılılar da yığılıb öz hacılarından əhval soruşurlar. Bir az irəli yeriyib gördüm ki, xeyr, hacı-zad yoxdur. Karvansaramın qapısında bir dəstə urus qızları durub semiçka çırtıyırlar. Ətrafdan da bakılılar həlqə vurub bunlara tamaşa eliyirlər. Bir az da yaxınlaşıb orda danışılan söhbətlərə qulaq asdım. Gördüm bakılının biri o birinə deyir ki: "Adə, Qasıməli, o divara dayanan matışkəni görürsən, min qat sən saxladığından yaxşıdır. Bir kafirin gözlərinə bax!.."

Xülasə, nə başağrısı, orda duranlardan hər birisi yoldaşına bu söhbətlərdən eləyirdi.

Axırda məlum oldu ki, o qızlar Rusiyada acliqdan ölənlərdən ki, Lyazonov Rusiyadan gətirtdirib balıq promıslasına işlətmək üçün apardı. Bakılılar da yığılıb onlardan bəyəndiklərini aparıb evindən kənar bir otaq tutub saxlayacaqdır. Səhər qazanıb axşam aparıb onunla yeyəcəkdir (ev uşağı da cəhənnəmə, özləri nə tapsalar onu yesinlər).

Müxtəsər, bir neçə günün içində orda olan urus qızlarından nə qədər gözəl var idisə hamısını bakılılar öz aralarında pay-püşk eləyib qurtardılar.

Qərəz, Allah yetirəndə hər yerdən adama yetirir. Allah Lyazonova da uzun ömür verib "qürsi-Xəlil" qismət eləsin.

Təzə dəmdəki

BALACA FELYETON

MARALLARIM

*Ey dad Şümr əlindən,
fəryad Şümr əlindən
Köpək götürdü qaçdı,
bir cad Şümr əlindən*

Məhərrəm ayının iyirmisi ya iyirmi beşi idi, - Xəyalımdan çıxıb, oxuyanların da əhvalına təfavüt eləməz, - nahardan sonra çıxıb küçələrdə özümü yelə verirdim. Mərixananın yanından ötəndə gördüm oradan bir şəxs çıxdı tanış adama oxşayan, amma üzü sarıqlı, qoltuğunda iki ağac qarğa kimi hoppana-hoppana mənə tərəf gəlir. Yaxınlaşan Ağayi-Fizuləzakirini tanıdım ki, mənimlə qabaqdan aşna idi və neçə dəfə səyahətdə bizim üçün öz segahları ilə, şurları ilə, ələlxüsus bayatı-qacar ilə ləzzəti-ruhani veribdir.

- Ağə, azar olmasın, bu nə kökdü düşübsən?

Cavab verib dedi: Ayaqüstə dura bilmirəm, keyfiyyətim uzundur, mənə mənzilinə apar, orada söhbət edərik.

Ağanı faytona mindirib gətirdim evə, dedim samavar qoysunlar, özümüz keçdik otağa. Ağə buyurdu ki, samavar yaxşı şeydi, ürəyim də artıq çay istəyir, amma əgər mümkün olsa bir az ayrı

boğaz isladan versən bəd olmaz. Ərz etdim ki, bitədarükəm, inşallah gələn dəfə düzələr. Ağə bir papiros çıxarıb yandırıb, yanıqlı iki qüllab vurandan sonra bir ahi-sərd çəkib dedi: "Evim yıxıldı, bu il mədaxildən düşdüm, yaxşı qazanc eləyəcəkdim. Allah vermədi, nə etmək yəqin məsləhət belə imiş".

Dedim: bunlar hamısı ötüşər, insana cansağlığı lazımdır, yaxın əyləş söhbətini başla.

Ağə özünü yaxına verib bir öskürdü, sonra başladı hekayəti:

"Ərz əyləyim sizin qulluqi-şərifinizə bu il bizim Ərdəbildə şuluq olmağına görə vaxtında özümü buraya yetirə bilmədim. Özünüz bilirsiniz ki, bəndə həmişə məhərrəm ayına bir ay qalmış gələm Qafqaziya məmləkətinə, vaxtında oxumalı məscidlərimi müəyyən edərəm, ona görə də Allah mömin qardaşlara bərəkət versin, ildə beş-on şahı qulbeçələrinə çörək pulu apararam. Bu il məhərrəm ayına ancaq on gün qalmış varid oldum Badkubəyə.

Təkyələri bir-bir gəzdim, hər yerdə gördüm mərsiyəxan tutulub, getdim Gəncəyə olmadı, istədim İrəvan, Naxçıvan tərəfə gedim. Məsləhət görmədilər, dedilər: molla Mahmud Çakər ilə Şahtaxlı oğlu o qədər vururlar ki, bir belə də şişərsən. Çox fikir edəndən sonra, dedim: genə Dəcəlabad yaxşıdır. Oranın əhli də

mömündür və mərsiyəxanlara da ehtiram edirlər.

Doğrudur gəldim çıxdım Dəcəlabada, məscidlərə getdim mərsiyəxan hazır, təkyələrə getdim həmçinin. Axtarıb bizim Molla Nəbiqulunu tapdım ki, Dəcəlabada çoxdan müqimdir, Ərdəbildə övrət ilə dalaşib dörd uşağı ilə qoyub gəlib Dəcəlabada iki övrət alıb. Biri iranlı, biri haman yerli. Yaxşı oğlandır, Allah öz pənahında saxlasın. Dəcəlabada əməleyi-mövtdan hesab olunur. Çox danışdıqdan sonra Nəbiqulu məsləhət gördü ki, onunla birləşib Dəcəlabadın meydanında şəbeh çıxarda. Çox fikir etdim gördüm bu da bəd deyil, on üç gün şəbeh çıxartsaq azından altı-yeddi yüz manat ələ gətirmək olar. Mən də razı oldum. Molla Nəbiqulu məktəb uşaqlarından bir dəstə düzəltdi başladıq şəbehi: "Vəfati-Səkinə", "Tiflani-Müslim", "Ricəti-üsəra" və sayir müsibətlərdən gətirirdik. Yığılan cəmiyyəti görsəydiniz təəccüb edərdiniz. Pul göydən yağış kimi yağdı. Bu minval ilə məhərrəmin doqquzunu başa verdik. Onuncu günü şəbehi şəhərin ətrafında bir böyük kəndin yaxınlığında çıxartmağa bina qoyduq ki, kənd əhalisi də feyziyab olsun. O qədər adam cəm olmuşdu ki, iynə ataydın yerə düşməz idi. Molla Nəbiquluya dedim ki, bu dəfə sən "Cəbrail" şəbehi olacaqsan.

(Axırı var)

Ceyranəli

NƏZM

Mən ki müsəlmanların irşadiyəm
Mollasiyəm, şeyxiyəm, ustadiyəm
Qansoranı, zaliyi-cəlladiyəm
Nayib-imaməm bulara hadiyəm.

Səsləyəyəm, eyləyəyəm həmhəmə
Bunları yeksər yığaram dövrəmə.

Ağladaram cümlə qəzetxanları
Bağladaram cümlə dəbistanları
Susduraram firqeyi-ürfanları
Qandıraram cümlə müsəlmanları

Elm gərəkməz kişilər, adəmə
Cahil olun siz, babaltız zəmməmə.

Bizlərə məktəb nə gərəkdir, kişi!
Elm, hünər cümləsi kafər işi
Lapca çönübdü fələyin gərdişi
Məsxərəlikdir buların hər işi

Böylə iş olmaz oxusun müslimə
Tapşıraram görsəm əgər hər kimə.

Nəyimizə lazım bizim elm, ədəb
Ömrümüzü puç eləyək ruzü şəb
Siğə gərək bizlərə zövqi-tərəb
Ta ki dola ciblərimiz bisəbəb.

Olmasa bunlar bataram mən qəmə
Zəf gələr peysərimə, dünbəmə.

Şükürlər olsun hələ vardı mürid
Şükür olur köhnə mətaim xərid.
Vardı dalımda hələ yüz min yezid.
Noxta besər çoxlu cavani-rəşid.

Dildə söyüş, beldə də pişto, qəmə
Cümlə tikiblər gözünü hökmümə.

Hansı qazet mollaya dair yaza,
Yumbalanıb düz yolu birdən aza
Tutdu yəqinən oları bir qəza
Nərə vurub baqqala həm bəzzaza.

Mən bağırıb bildirərəm aləmə
Kafir olubdur bu qəzetçi həmə

Qoyduraram cümləyə qol ərzəmə
Göndərəm düz Nəcəfə xəlfəmə
Orda baxa işlərə ta məhkəmə
Söyləyələr cümləsi kafər həmə
Kafər, həmə kafər, həmə.

Naxırçı

HİND ARXINDAN

Keçən gecə bir nəfər mötəbər bəylərdən bizdə söhbət etdiyi əsnada bəylərin birisi bir balaca dua çıxartdı. Bu duanı müşarileyhə verən Molla Hüseyinquludur. Duada yazılıb: "Yetmiş dəfə sübhanallah, on dəfə əstəğfürullah, on iki dəfə sübhanallah, üç dəfə əstəğfürullah". Söhbət qurtarandan sonra belə məlum oldu ki, haman molla Hüseyinqulu o duanı verib haman

şəxsə və deyib ki, neçə gün oxuyandan sonra xudavəndi-
aləm haman şəxsə bir gözəl oğlan kəramət eləyəcək.
İndi hər kəsə oğlan lazım olsa, cənab molla
Hüseyinquluya müraciət eləsin. Həqqi-zəhmətə ancaq bir
top tənzif, əmmamədən ötrü kifayət edər. Duanı
lazımdır ki, axşam oxumaq.

İmza: Kalbalayı

POÇTA QUTUSU

Vladiqafqazda Qulam Kazımzadəyə: mən elə
qanıram ki, biz də sizdənlik, siz də bizdənsiniz,
təfavüt burasındadır ki, bir-birimizin dilini qanmırıq.

Müdir və baş muhərrir: Cəlil Məmmədquluzadə

"YENİ İRŞAD"

Abunə qiyməti bu qərar ilədir:
Bakıda və Rusiyanın sair şəhərlərində

İlliyi Altı aylığı Üç aylığı Bir aylığı
On manat Altı manat Üç manat Bir manat

Məmaliki-əcnəbiyyədə:

İlliyi altı aylığı üç aylığı bir aylığı

14 manat 8 manat 50 qəpik 4 manat 50 qəpik bir
manat 50 qəpik.

Qeyd: 1912-ci il üçün bir dəfəlik 10 manat abunə pulu
verən müştərilərə nəşr etdirməz böyük islam
təqvimindən bir nüsxə göndəriləcək.

"Yeni İrşad" idarəsi

"HAQQ YOLU"

namında həftəlik ictimai, siyasi, elmi, fənni, ədəbi və
məxsus ehtiyacatı-islamiyyədən bahis türk lisanında
məcmuə nəşr edilir.

Abunə ücrəti: Bakıda illik 3 manat 50 qəpik

Yarım illik 2 manat

Sair şəhərlərə: illik 4 manat

Yarım illik 2 manat yarım

Ünvan: Bakı, Olqinski küçədə,
bələdiyyənin yeni evində.

Müdir və sərmühərrir: doktor Qarabəy Qarabəyov

İDARƏDƏN ELAN

Möhtərəm müştərilərimizə məlum edirik ki,
məcmuələri çatmayanda tezliklə idarəmizə
xəbər versinlər və abunələrin nömrəsini də
yazsınlar və keçən ildən hər kəsə məcmuə
borcumuz qalırsa, onu da yazsınlar.

